

Grupa Kapitałowa
BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Skonsolidowany raport roczny
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
sporządzony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej

Spis treści

Skonsolidowany raport roczny zawiera następujące elementy:

	Strona
❖ Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2017 roku	3
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2017 roku	4
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2017 roku	5
❖ Skonsolidowane sprawozdanie przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2017 roku	7
❖ Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2017 roku	8
❖ Noty objaśniające roczne skonsolidowane sprawozdanie	9

Janusz Schwark

Arkadiusz Czyst

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 22 marca 2017 roku

A. WYBRANE DANE FINANSOWE**WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE**

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży	220 990	230 604	52 063	52 702
Zysk (strata) ze sprzedaży	27 136	29 042	6 393	6 637
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	30 414	33 391	7 165	7 631
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	31 268	32 858	7 366	7 509
Zysk (strata) netto	25 330	26 292	5 967	6 009
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	25 292	26 348	5 958	6 022
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	59 833	24 991	14 096	5 711
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-37 012	-15 774	-8 720	-3 605
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-8 395	-8 927	-1 978	-2 040
Przepływy pieniężne netto – razem	14 426	290	3 399	66
Aktywa/Pasywa razem	308 624	288 354	73 995	65 179
Aktywa trwałe	155 208	159 721	37 212	36 103
Aktywa obrotowe	153 416	128 633	36 782	29 076
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	257 799	238 686	61 809	53 953
Zobowiązania razem	49 894	48 775	11 962	11 025
Zobowiązania długoterminowe	22 621	24 115	5 424	5 451
Zobowiązania krótkoterminowe	27 273	24 660	6 539	5 574
Liczba akcji (tys. szt.)	9 808	9 808	9 808	9 808
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	2,58	2,69	0,62	0,61
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	26,28	24,33	6,30	5,50

Zastosowane do przeliczeń kursów EUR 31.12.2017 31.12.2016
Kurs średni arytmetyczny okresu - 4,2447 4,3756
Kurs ostatniego dnia okresu sprawozdawczego - 4,1709 4,4240

**B. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BSC
DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A. ZA 2017 ROK**

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Noty	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
<i>Działalność kontynuowana</i>			
Przychody ze sprzedaży	7	220 990	230 604
- w tym sprzedaż towarów	7	103	820
Pozostałe przychody operacyjne	8	4 751	5 708
Razem przychody z działalności operacyjnej		225 741	236 312
Zmiana stanu produktów		4 798	-748
Zużycie materiałów		112 433	125 399
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami		36 047	34 539
Usługi obce		24 936	26 066
Amortyzacja		13 255	13 204
Pozostałe koszty		3 760	3 711
Wartość sprzedanych materiałów i towarów		98	750
Razem koszty działalności operacyjnej	9	195 327	202 921
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		30 414	33 391
Zysk na nabyciu okazjonalnym		-	-
Przychody finansowe	10	1 178	218
Koszty finansowe	10	324	751
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		31 268	32 858
Podatek dochodowy	11	5 938	6 566
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		25 330	26 292
<i>Działalność zaniechana</i>			
Strata netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto	12	25 330	26 292
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		25 292	26 348
Udziałom niesprawnym kontroli		38	-55
Inne całkowite dochody (netto)			
Całkowite dochody ogółem		25 330	26 292
Przypadające:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		25 292	26 348
Udziałom niesprawnym kontroli		38	-55

ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Zysk netto/dochód netto	25 330	26 292
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,58	2,69
- z działalności kontynuowanej	2,58	2,69
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	25 330	26 292
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,58	2,69
- z działalności kontynuowanej	2,58	2,69
- z działalności zaniechanej	-	-

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	151 722	155 819
Wartości niematerialne	16	1 688	2 016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 798	1 886
Pozostałe aktywa		-	-
Aktywa trwałe razem		155 208	159 721
Aktywa obrotowe			
Zapasy	17	37 224	37 715
Należności z tytułu dostaw i usług	18	55 400	74 531
Należności z tytułu podatku dochodowego	18	91	37
Pozostałe należności	18	1 847	2 733
Aktywa finansowe	19	30 843	6
Środki pieniężne	20	27 803	13 377
Pozostałe aktywa	21	208	234
Aktywa obrotowe razem		153 416	128 633
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Aktywa razem		308 624	288 354

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	23	9 808	9 808
Kapitał zapasowy	23	215 787	200 182
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	23	2 348	2 348
Zyski zatrzymane	23	29 856	26 348
Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		257 799	238 686
Kapitał przypadający udziałom niesprawnym kontroli		931	893
Kapitał własny razem		258 730	239 579
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	7 094	9 589
Inne zobowiązania finansowe	25	130	166
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		13 230	11 787
Rezerwy na świadczenia emerytalne		230	274
Pozostałe rezerwy	27	-	-
Pozostałe zobowiązania		-	-
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	1 937	2 299
Zobowiązania długoterminowe razem		22 621	24 115
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	1 828	1 920
Inne zobowiązania finansowe	25	213	150
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26	16 964	14 367
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	290	668
Pozostałe zobowiązania	26	4 804	4 295
Pozostałe rezerwy	27	2 812	3 067
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	362	193
Zobowiązania krótkoterminowe razem		27 273	24 660
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży			
Zobowiązania razem		49 894	48 775
Pasywa razem		308 624	288 354

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	31 267	32 858
Zysk na okazjonalnym nabyciu Grupy	-	-
Amortyzacja	13 255	13 204
Odsetki	-319	87
Różnice kursowe	-735	276
Wynik z działalności inwestycyjnej	107	-537
Należności handlowe i pozostałe - zmiana stanu	18 668	-14 621
Zapasy - zmiana stanu	491	1 323
Pozostałe aktywa i przychody przyszłych okresów - zmiana stanu	754	-1 116
Zobowiązania handlowe i pozostałe - zmiana stanu	255	-1 052
Rezerwy - zmiana stanu	912	171
Inne korekty	7	19
Podatek dochodowy – zapłacony	-4 828	-5 621
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	59 833	24 991
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Odsetki	610	235
Wpływy ze zbycia inwestycji	-	-
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	92	537
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	-6 869	-15 358
Udzielone pożyczki	-3	-6
Zwrócone pożyczki	6	327
Wydatki na zakup akcji i obligacji	-30 848	-1 509
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-37 012	-15 774
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-6 178	-6 178
Wydatki na zakup papierów wartościowych	-	-
Spłata pożyczek i kredytów bankowych	-1 615	-2 247
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-312	-180
Zaciągnięcie kredytów bankowych	-	-
Odsetki	-290	-322
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-8 395	-8 927
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	14 426	290
Saldo otwarcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	13 377	13 087
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Saldo zamknięcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	27 803	13 377

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał podstawowy		
Stan na początek okresu	9 808	9 808
Podwyższenie kapitału	-	-
Stan na koniec okresu	9 808	9 808
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	195 618	175 657
Podział zysków zatrzymanych	20 169	19 961
Emisja akcji	-	-
Stan na koniec okresu	215 787	195 618
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej		
Stan na początek okresu	2 348	1 821
Zwiększenie zaangażowania w jednostce zależnej	-	527
Stan na koniec okresu	2 348	2 348
Zyski zatrzymane		
Stan na początek okresu	30 912	30 704
Wypłata dywidendy	-6 179	-6 179
Kapitał zapasowy	-24 733	-24 525
Korekty	-	-
Wynik finansowy netto	25 292	26 348
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	4 564	4 564
Stan na koniec okresu	29 856	30 912
Kapitał przypadający udziałom niesprawującym kontroli		
Stan na początek okresu	893	2 964
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	-	-2 016
Wynik przypadający na udziały niekontrolujące	38	-55
Stan na koniec okresu	931	893
Kapitał własny razem		
Stan na początek okresu	239 579	220 954
Stan na koniec okresu	258 730	239 579

WYBRANE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Podstawowe informacje o jednostce dominującej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („spółka”, „jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej związanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

W okresie obrotowym członkami Zarządu jednostki dominującej byli:

- Janusz Schwark - Prezes Zarządu,
- Andrzej Baranowski - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- Arkadiusz Czysz - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

W analizowanym okresie nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W okresie obrotowym członkami Rady Nadzorczej jednostki dominującej byli:

- Hans Christian Bestehorn,
- Stephan Bestehorn,
- Andrzej Borowiński,
- Michael Mehring,
- Marek Dietl (do 10 stycznia 2017 roku),
- Frank Ohle (od 10 stycznia 2017 roku),
- Krzysztof Kaczmarczyk (od 10 stycznia 2017 roku)
- Jarosław Wesołek (od 20 października 2017 roku).

W analizowanym okresie miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia w dniu 10 stycznia 2017 roku dokonało następujących zmian w składzie Rady Nadzorczej:

- z dniem 10 stycznia 2017 roku odwołano Pana Marka Dietla,
- z dniem 10 stycznia 2017 roku powołano Pana Frank Ohle,
- z dniem 10 stycznia 2017 roku powołano Pana Krzysztofa Kaczmarczyka.

Ponadto w dniu 20 października 2017 roku Walne Zgromadzenie powołało kolejnego członka Rady Nadzorczej Pana Jarosława Wesołka.

Na dzień sporządzenia sprawozdania struktura akcjonariatu jednostki dominującej przedstawiała się w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Łączna wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale podstawowym	Liczba głosów	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Colorpack GmbH	3 599 300	3 599	36,70%	3 599 300	36,70%
ALTUS TFI S.A.	1 205 507	1 205	12,29%	1 205 507	12,29%
JS Holding Sp. z o.o.	1 200 758	1 201	12,24%	1 200 758	12,24%
Green Place S.A.	1 134 586	1 135	11,57%	1 134 586	11,57%
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	721 614	722	7,36%	721 614	7,36%
POZOSTALI	1 945 751	1 946	19,84%	1 945 751	19,84%
Razem	9 807 516	9 808	100,00%	9 807 516	100,00%

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej zawiązanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

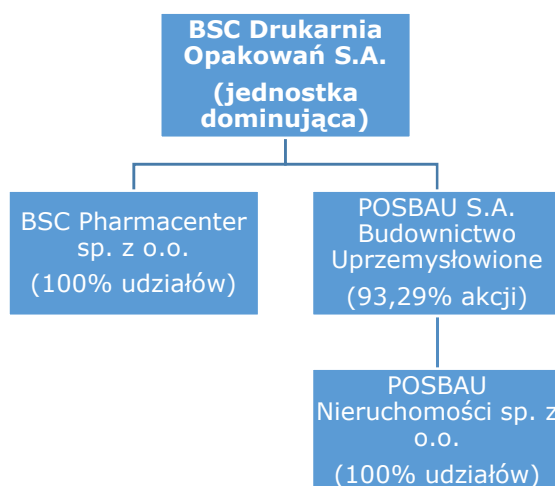
Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Grupa Kapitałowa BSC Drukarnia Opakowań S.A. („Grupa”) składa się z jednostki dominującej BSC Drukarnia Opakowań S.A. oraz spółek zależnych BSC Pharmacenter sp. z o.o., POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione (dalej POSBAU S.A.) oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.

Struktura Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

Siedzibą BSC Pharmacenter Sp. z o.o. jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000212672.

Czas trwania działalności BSC Pharmacenter Sp. z o.o. jest nieograniczony.

Podstawowa działalność BSC Pharmacenter Sp. z o.o. obejmuje:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

W miesiącu maju 2015 roku jednostka dominująca objęła na podstawie zawartych umów nabycia akcji POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione (POSBAU S.A.) kontrolę nad POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz pośrednio POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. będącą spółką, w której POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione posiada 100% udziałów. Siedzibą obu spółek jest Poznań, ulica Żmigrodzka 41-49. Spółki są zarejestrowane w Polsce i aktualnie wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerami:

- POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione – KRS 0000064088 ,

- POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.- KRS 0000471927

Czas trwania działalności tych spółek jest nieograniczony.

Podstawowa działalność POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione obejmuje prowadzenie wszelkich robót budowlano-montażowych, robót instalacyjnych i elektrycznych.

Podstawowa działalność POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. obejmuje wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Podstawowe informacje na temat jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
BSC Pharmacenter sp. z o.o.	Poznań	Poligraficzna	100,00%	Metoda pełna
POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione	Poznań	Wynajem, budownictwo	93,29%	Metoda pełna
POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.	Poznań	Wynajem	93,29%	Metoda pełna

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Roczne sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych spółek POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. zostały włączone do konsolidacji od momentu nabycia kontroli nad tymi spółkami.

3. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego

skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone jest w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane finansowe zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

5.1. Oświadczenie o zgodności oraz ogólne zasady sporządzania

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

5.2. Oświadczenia Zarządu

5.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Zarząd Jednostki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

5.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że B-THINK AUDIT Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu jako podmiot uprawniony do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

5.3. Przyjęte zasady rachunkowości oraz zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- MSSF 11 (Zmieniony), Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Standardy opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące.

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych standardów

oraz zmian do istniejących standardów.

- MSSF 9: „Instrumenty finansowe” z późniejszymi zmianami, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.

Nowy standard eliminuje dotychczasową klasyfikację aktywów finansowych na: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności oraz zastępuje je nową klasyfikacją obejmującą: aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. MSSF 9 wprowadza również zmianę w zakresie pomiaru wartości utraty wartości aktywów finansowych. Zgodnie z nowymi założeniami jednostki zobowiązane będą do rozpoznawania i pomiaru utraty wartości w oparciu o „koncepcję strat oczekiwanych” w miejsce dotychczasowej „koncepcji strat poniesionych”

W 2017 roku Grupa przeprowadziła ocenę wpływu MSSF 9 na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy oraz jej wyników finansowych. Grupa ocenia, że zastosowanie nowych wytycznych nie wpłynie istotnie na sposób wyceny instrumentów finansowych, dlatego też postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF9. W szczególności, Grupa nie oczekuje zmian w klasyfikacji aktywów finansowych, które skutkowałyby zmianą metody ich wyceny.

Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym Grupy, która będzie podlegać nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług. W zakresie oceny ryzyka kredytowego Grupa dokonała analizy dotychczasowej metodologii tworzenia odpisów na należności, która uwzględniła podejście indywidualne oraz podejście wskaźnikowe w oparciu o historyczne statystyki spłacalności. Grupa zastosuje uproszczone podejście, które zakłada, że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji. Do celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Grupa będzie wykorzystywała macierz rezerw, opracowaną w oparciu o historyczne poziomy spłacalności należności (z uwzględnieniem stopnia odzyskania należności poprzez działania windykacyjne czy wykorzystanie zabezpieczeń). Nowy sposób kalkulacji odpisów nie wpłynie istotnie na wartość odpisu na dzień 01 stycznia 2018 roku, tym samym, na moment pierwszego zastosowania standardu wartość należności nie ulegnie istotnej zmianie.

- MSSF 15 oraz objaśnienia stosowania do MSSF 15: „Przychody z umów z klientami”, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.

Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować

pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Zakłada on, iż przychody powinny być ujęte wówczas (oraz w jakim stopniu), gdy jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad usługami czy towarami, oraz w kwocie do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub ujmowane jednorazowo, w momencie, gdy kontrola nad dobrami lub usługami jest przeniesiona na klienta.

Standard zawiera również nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 15 na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy i jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach oraz interpretacjach dotyczących MSSF 15 i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Grupa zastosuje dany standard po raz pierwszy tj. począwszy od dnia 01 stycznia 2018 r. oraz na skutek zmian interpretacji standardu. Grupa będzie monitorować wszelkie przyszłe zmiany w tym zakresie.

Grupa przeprowadziła proces oceny wpływu zastosowania założeń nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Na podstawie przeprowadzonych analiz najistotniejszych obszarów działalności Grupa ocenia, że w momencie początkowego zastosowania standardu MSSF 15 nie będzie miał istotnego wpływu na moment ujęcia, wysokość oraz rodzaj przychodów prezentowanych w sprawozdaniach finansowych.

- MSSF 16, który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 r.

MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Na podstawie przeprowadzonych analiz Grupa ocenia, że wprowadzenie MSSF 16 nie wpłynie istotnie na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę:

- MSSF 14 - Odroczone salda z regulowanej działalności
- MSSF 17 - Umowy ubezpieczeniowe
- Zmiany do MSSF 2 - Płatności na bazie akcji: Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji
- Zmiany do MSSF 9 - Instrumenty finansowe: Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą
- Zmiany do MSSF 10 - Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach; Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany
- Zmiany do MSR 19 - Świadczenia pracownicze: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu

- Zmiany do MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Długoterminowe udziały w jednostkach
- stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
- Zmiany do MSR 40 - Nieruchomości inwestycyjne: Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych
- Zmiany do różnych standardów - Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017): Dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do
- MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa
- Interpretacja KIMSF 22 - Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe
- Interpretacja KIMSF 23 - Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego.

Grupa oczekuje, iż powyżej wymienione standardy nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

6. Stosowane zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia, za wyjątkiem połączeń pod wspólną kontrolą które są rozliczane metodą łączenia udziałów. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmują się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku, gdy suma przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej (w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami) jest niższa od kwoty netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań rozpoznawany jest zysk z okazjowego nabycia. Stanowi on różnicę między wartościami wskazanymi powyżej i podlega niezwłocznie ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z okazjowego nabycia w pozycji „Zysk na nabyciu okazjonalnym”.

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki kosztu przejęcia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejęcia.

Wartość firmy wynikająca z przejęcia ujmują się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wartość firmy ujmują się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

Udziały niesprawującym kontroli w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały nieprawujące kontroli składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niesprawujące kontroli w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia.

Po przejściu kontroli i zastosowaniu rachunkowości przejęcia wszelkie późniejsze transakcje dotyczące udziałów w jednostce zależnej zawarte między jednostką dominującą a udziałowcami niesprawującymi kontroli (dotyczy to zarówno transakcji przejęcia, jak i zbycia niepowodujących utraty kontroli) zgodnie z MSSF 10 rozlicza się jako transakcje kapitałowe.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że Grupa otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo Akcjonariuszy do otrzymania płatności. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów - wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji przychodów przyszłych okresów i odnosi w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w okresie, w którym są należne.

Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Grupie ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Opodatkowanie

Podatek dochodowy Grupy obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od bilansowego zysku (straty) netto o wyłączenia o wyłączenia przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis. Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek

gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

Wartość godziwa

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- a) na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- b) w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- a) Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- b) Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- c) Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia

poniejszym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat,
- maszyny i urządzenia od 3 do 7 lat,
- środki transportu od 5 do 7 lat,
- pozostałe środki trwałe od 3 do 10 lat.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie od 2 do 20 lat,
- prace rozwojowe 5 lat,
- znaki towarowe 50 lat,

- prawa majątkowe 5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zgodnymi z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie określenia jako nieściągalne. Odpis na należności nieściągalne oszacowywany jest wówczas, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynku wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz na lokatach krótkoterminowych o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Rozliczenia międzyokresowe czynne, wykazywane w pozycji „Pozostałe aktywa”

W ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów na dzień bilansowy wykazywane są aktywowane kwoty wydatków poniesionych w danym roku obrotowym a dotyczących następnych okresów sprawozdawczych. Ich wartość została wiarygodnie określona i spowoduje w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia

się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten wynik finansowy. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Kapitały

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki dominującej według wartości nominalnej akcji. Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad wartością nominalną akcji pomniejszonej o koszty bezpośrednio związane z wyemitowaniem akcji wykazywana jest w osobnej pozycji bilansu. Kapitał zapasowy tworzony jest m.in. z odpisów z czystego zysku rocznego jednostek w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej 1/3 kapitału zakładowego.

Niepodzielony wynik finansowy - w pozycji tej prezentowane są skumulowane, zatrzymane zyski i straty wypracowane przez Grupę w okresach poprzednich oraz wynik okresu bieżącego.

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą spłacenia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Wycena krótkoterminowych zobowiązań odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

✓ **Klasyfikacja umów leasingu**

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Po dokonaniu takiej analizy Zarząd stwierdził, że Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, które zdaniem Zarządu zgodnie z MSR 17 „Leasing” spełniają warunki umów leasingu finansowego.

✓ **Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy**

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według obowiązujących przepisów będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

✓ **Stawki amortyzacyjne**

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Grupa weryfikuje corocznie okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

✓ **Rezerwy na świadczenie pracownicze**

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze korzystając z metod aktuarialnych. Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne i rentowe oraz niewykorzystane urlopy – szacowane są przy zastosowaniu prognozowanych uprawnień Grupy. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

✓ **Odpis aktualizujący należności**

Grupa dokonała aktualizacji wartości należności, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu przeterminowanych należności i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Zasadą nadrzędną jest tworzenie odpisu aktualizującego w wysokości 100% dla należności przeterminowanych powyżej 365 dni po uwzględnieniu informacji odnośnie istniejących zabezpieczeń. Szacując odpisy aktualizujące należności na dzień 31 grudnia 2016 roku uwzględniono także indywidualne zagrożenia w spłatach dla poszczególnych kontrahentów

✓ **Odpis aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz zapasy**

Grupa przeprowadziła analizę każdego aktywa mającą na celu sprawdzenie wystąpienia przesłanek ryzyka utraty wartości. W celu określenia wartości użytkowej Zarząd jednostki dominującej szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Biorąc pod uwagę, aktualną sytuację Grupy, faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy. Grupa dokonała weryfikacji, podczas której dokonała aktualizacji wartości zapasów, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu sprzedaży zapasów zalegających i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

✓ **Wartość godziwa instrumentów finansowych**

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Jednostki dominującej. Zarząd Jednostki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

7. Przychody z działalności operacyjnej**7.1. Struktura terytorialna**

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
- kraj	182 150	173 930
-poza kraj	38 840	56 674
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	220 990	230 604
w tym towary	103	820

7.2. Przychody ze sprzedaży wg branż

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
A. Opakowania, usługi poligraficzne i towary	215 943	223 642
Opakowania dla branży kosmetycznej	118 652	108 494
Opakowania dla branży spożywczej	67 229	88 755
Opakowania dla branży farmaceutycznej	11 573	11 015
Opakowania pozostałe branże	18 391	14 557
Towary	98	820
B. Pozostałe niezwiązane z podstawową działalnością	5 047	6 962
Wynajem	2 393	1 867
Usługi budowlane	-	2 903
Usługi hotelarskie	2 654	2 192
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem (A+B)	220 990	230 604

8. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	178	533
Dotacje	498	1 076
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	4 075	4 099
- sprzedaż złomu i odpadów użytkowych	2 815	2 679

- rozliczenie PPO dotyczących środków trwałych sfinansowanych ze środków ZFRON	132	170
- wykrojniki	470	338
- dzierżawa	25	20
- rabaty na środki trwałe	84	84
- różnice inwentaryzacyjne	-	81
- usługi logistyczne, przeterminowane zobowiązania	242	198
- otrzymane odszkodowania	259	518
- inne przychody operacyjne	48	11
Pozostałe przychody operacyjne, razem	4 751	5 708

Podstawową pozycję pozostałych przychodów operacyjnych stanowią przychody z tytułu sprzedaży makulatury i wykrojników. Poza tym Grupa uzyskuje dotacje do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz rozliczane przez okres amortyzacji (umorzenia) środków trwałych otrzymane na ich nabycie dotacje.

9. Koszty działalności operacyjnej

9.1. Struktura kosztów

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Amortyzacja	13 255	13 204
Zużycie materiałów i energii	112 433	125 398
Usługi obce	24 936	26 066
Podatki i opłaty	1 605	1 585
Wynagrodzenia	28 383	27 016
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7 664	7 523
Pozostałe koszty rodzajowe	682	767
Koszty według rodzaju, razem	188 958	201 559
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	206	149
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	1 268	1 211
- niezawinione niedobory i likwidacje	887	814
- amortyzacja nieplanowa- likwidacja budynków i budowli	78	-
- inne koszty operacyjne	237	227
- rezerwa na zobowiązania, należności przeterminowane	66	170
Koszt własny sprzedaży towarów	98	750
Zmiana stanu produktów	4 798	-748
Koszty działalności operacyjnej	195 328	202 921

W strukturze kosztów rodzajowych w Grupie dominują, w związku z produkcyjnym charakterem prowadzonej działalności gospodarczej, koszty zużycia materiałów i energii oraz koszty pracy. W roku 2017 stanowiły one odpowiednio 59% i 19% kosztów rodzajowych ogółem.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje przede wszystkim niezawinione niedobory i likwidacje zapasów oraz likwidacje środków trwałych.

10. Przychody i koszty finansowe

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Przychody finansowe	1 178	218
- z tytułu odsetek	612	218
- z tytułu różnic kursowych	566	-
- tytułu sprzedaży inwestycji	-	-
Zysk na okazjonalnym nabyciu	-	-
Koszty finansowe	324	751
- z tytułu odsetek	324	330
- z tytułu różnic kursowych	-	421
Przychody (koszty) finansowe netto	854	-533

Najistotniejszą pozycję przychodów finansowych stanowią odsetki od lokat. Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej korygują przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej.

10.1. Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, w których zostały ujęte różnice kursowe

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Przychody ze sprzedaży	-1 103	728
Koszty działalności operacyjnej	254	-169
Koszty, przychody finansowe	566	-421
Razem	-283	138

11. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Bieżący podatek dochodowy:	4 406	4 803
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	4405	4 803
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat	1	-
Odroczony podatek dochodowy:	1 531	1 763
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	1 531	1 763
Podatek odroczony związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5 937	6 566

Najistotniejszymi tytułami, od których Grupa tworzy aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku są:

- środki trwałe – różne stawki amortyzacyjne,
- różnice kursowe – dodatnie, ujemne,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- odpisy aktualizujące należności,
- wartość godziwa środków trwałych na dzień objęcia kontroli.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie tworzyła podatku odroczonego, którego skutki byłyby odnoszone bezpośrednio na kapitał własny. Na dzień 31.12.2015 Jednostka dominująca utworzyła aktywo od strat podatkowych w łącznej kwocie 462 tys. zł. Na dzień 31.12.2017 Jednostka dominująca zmniejszyła aktywo do kwoty 211 tys. zł. co zdaniem Zarządu Jednostka zależna jest w stanie wykorzystać w odpowiednich okresach rozliczeniowych, jednakże z racji zależności wyników w kolejnych latach od zdarzeń przyszłych pewności nie ma.

Uzgodnienie pomiędzy stawką podatkową 19% a stawką efektywną wynikającą ze sprawozdania z całkowitych dochodów:

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Zysk brutto skonsolidowany	31 267
Stawka podatkowa	19 %
Podatek dochodowy wg stawki	5 940
Aktywa z tytułu strat podatkowych z lat poprzednich utworzone w roku 2015	79
Różnice trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-81
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	5 938
Stawka efektywna	19%

W stosunku do roku ubiegłego stawka efektywna zmniejszyła się o jeden punkt procentowy. Wyjaśnienia znajdują się w tabeli powyżej.

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Zysk netto/dochód netto	25 330	26 292
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,58	2,69
- z działalności kontynuowanej	2,58	2,69
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	25 330	26 292
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,58	2,69
- z działalności kontynuowanej	2,58	2,69
- z działalności zaniechanej	-	-

13. Segmenty operacyjne

Zarząd jednostki dominującej rozpoznawał do roku 2014 następujące segmenty:

- opakowania kartonowe (produkcja opakowań kartonowych z tektury litej),
- etykiety i ulotki papierowe oraz usługa druku opakowań.

Po objęciu kontroli nad spółką POSBAU S.A. oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o o. w roku 2015, Zarząd jako organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych, wyodrębnił w działalności Grupy dwa segmenty operacyjne

- opakowania kartonowe i etykiety
- pozostałe
 - budownictwo
 - hotelarstwo
 - najem pomieszczeń użytkowych

Z podziałem na wyżej wskazane segmenty wiąże się przypisywanie ryzyka dla poszczególnych typów działalności oraz możliwości antycypowania niekorzystnych zjawisk w poszczególnych segmentach poprzez aktywne zarządzanie polegające na alokacji zasobów oraz monitorowaniu wyników działalności

13.1. Raport – pozycje bilansowe w segmentach bez korekt konsolidacyjnych dokonanych pomiędzy segmentami

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety stan na dzień 31.12.2017	Pozostałe stan na dzień 31.12.2017
Aktywa trwałe	140 459	20 663
Środki trwałe	131 315	20 406
Wartości niematerialne	1 688	-
Inwestycje długoterminowe	5 915	-
Pozostałe aktywa	-	-
Aktywa z tyt. OPD	1 541	257
Aktywa obrotowe	153 264	954
Zapasy	37 215	8
Należności	56 978	360
Aktywa finansowe	31 646	-
Inwestycje krótkoterminowe	27 231	572
Pozostałe aktywa	194	14
Aktywa nieprzypisane	-	-
Aktywa razem	293 723	21 617
Kapitał własny	250 766	13 878
Kapitał podstawowy	9 808	524
Kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe	216 185	12 789
Zysk z lat ubiegłych	-	-
Zysk netto	24 773	565
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	42 957	7 739
Zobowiązania długoterminowe	26 308	5 421
Zobowiązania krótkoterminowe	16 649	2 318
Pasywa nieprzypisane	-	-
Pasywa razem	293 723	21 617

13.2. Raport – przychody i koszty wg segmentów bez korekt konsolidacyjnych

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety stan na dzień 31.12.2017	Pozostałe segmenty		
		Budownictwo stan na dzień 31.12.2017	Hotelarstwo stan na dzień 31.12.2017	Najem stan na dzień 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży	215 943	-	2 654	2 393
Koszty działalności operacyjnej	189 675	-	2 245	2 086
Zysk (strata) ze sprzedaży	26 268	-	409	307
Pozostałe przychody operacyjne	4 635	111	5	3

Pozostałe koszty operacyjne	1 404	25	4	44
Przychody finansowe	1 177		10	10
Koszty finansowe	73		55	55
Zysk brutto	30 603	86	365	221
Podatek dochodowy	5 830			107
Zysk (strata) netto *	24 773			565

14. Działalność zaniechana

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

15.1. Specyfikacja rzeczowych aktywów trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	151 722	155 819
Środki trwałe	146 964	144 872
- grunty	19 204	19 204
- budynki i budowle	44 738	45 844
- urządzenia techniczne i maszyny	80 994	77 707
- środki transportu	1 509	1 549
- inne środki trwałe	519	568
Środki trwałe w budowie	4 758	10 947

15.2. Zmiany wartości środków trwałych

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2016	75 008	119 943	2 992	2 538	200 481
Zwiększenia (z tytułu)	246	15 648	379	195	16 468
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	246	15 648	379	195	16 468
Zmniejszenia (z tytułu)	-	739	37	17	793
- sprzedaży	-	672	37	-	709
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	67	-	17	84

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2016	75 254	134 852	3 334	2 716	216 156
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2016	8 606	47 408	1 532	1 935	59 481
Korekta prezentacyjna - rabat	-	254	-	-	254
- amortyzacja za 2016 rok	1 600	10 222	290	230	12 342
- wyksięgowanie amortyzacji za 2015 z tytułu sprzedaży i likwidacji	-	739	37	17	793
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2016	10 206	57 145	1 785	2 148	71 284
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2017	75 254	134 852	3 334	2 716	216 156
Zwiększenia (z tytułu)	114	13 885	545	174	14 718
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	114	13 885	545	174	14 718
Zmniejszenia (z tytułu)	112	496	477	-	1 085
- sprzedaży	-	496	477	-	973
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	112	-	-	-	112
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2017	75 256	148 241	3 402	2 890	229 789
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2016	10 206	57 145	1 785	2 148	71 284
- korekta prezentacyjna (rabat)	-	169	-	-	169
- amortyzacja za 2017 rok	1 142	10 429	371	223	12 165
- wyksięgowanie amortyzacji za 2017 z tytułu sprzedaży i likwidacji	34	496	263	-	793
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2017	11 314	67 247	1 893	2 371	82 825
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2016	65 048	77 707	1 549	568	144 872
Na dzień 31 grudnia 2017	63 942	80 994	1 509	519	146 964

15.3. Struktura własności środków trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Własne	146 314	144 331
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej, w tym umowy leasingu,	650	541
Razem	146 964	144 872

15.4. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Wyszczególnienie zobowiązań	Forma zabezpieczenia	wartość zabezpieczenia na dzień	
		31.12.2017	31.12.2016
Hala druku	Hipoteka	5 200	5 200
Budynek magazynu	Hipoteka	6 821	6 821
Biurowiec	Hipoteka	9 134	9 134
Biurowiec/PWUG POSBAU	Hipoteka	10 950	10 950

15.5. Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przesłanki w Grupie do dokonania odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości posiadanych aktywów trwałych.

15.6. Środki trwałe w leasingu

Na dzień bilansowy Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których użytkuje środki transportowe.

15.7. Koszty finansowania zewnętrznego

W wartości środków trwałych w budowie Grupa kapitałowa skapitalizowała różnice kursowe o wartości 70 tys. zł.

16. Wartości niematerialne**16.1. Zmiana wartości pozycji wartości niematerialnych**

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2016	1 930	2 872	-	1 386	6 188
Zwiększenia (z tytułu)	-	227	-	-	227
- zakupy	-	227	-	-	227
Zmniejszenia (z tytułu)	-	17	-	-	17
- likwidacja/prace zakończone	-	17	-	-	17
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2016	1 930	3 082	-	1 386	6 398
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2016	805	2 678	-	309	3 792
Amortyzacja za okres (z tytułu)	38	291	-	278	607

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
- amortyzacja za 2016 rok	38	291	-	278	607
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2016	843	2 952	-	587	4 382
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2017	1 930	3 082	-	1 386	6 398
Zwiększenia (z tytułu)	-	137	-	-	137
- zakupy	-	137	-	-	137
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-
- likwidacja/prace zakończone	-	-	-	-	-
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2017	1 930	3 219	-	1 386	6 535
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2017	843	2 952	-	587	4 382
Amortyzacja za okres (z tytułu)	38	149	-	278	465
- amortyzacja za 2017rok	38	149	-	278	465
- likwidacje	-	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2017	881	3 101	-	865	4 847
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2016	1 087	130	-	799	2 016
Na dzień 31 grudnia 2017	1 049	118	-	521	1 688

Najistotniejszą pozycję stanowi znak towarowy oraz koszty zakończonych pozytywnym efektem prac rozwojowych. Zarząd Jednostki dominującej przeprowadził analizę uzyskiwanych z zakończonych prac rozwojowych korzyści ekonomicznych i nie stwierdził zagrożenia braku korzyści z wykazanych w tabeli powyżej prac rozwojowych.

16.2. Struktura własnościowa wartości niematerialnych

Struktura własnościowa	31.12.2017	31.12.2016
Wartości niematerialne własne	1 688	2 016
Wartości niematerialne używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej podobnej	-	-
Wartości niematerialne razem	1 688	2 016

16.3. Wartości niematerialne oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

16.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialne z tytułu utraty wartości.

16.5. Koszty prac rozwojowych

W Grupie nie wystąpiły koszty prac rozwojowych w 2017 roku.

17. Zapasy

17.1. Specyfikacja zapasów

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Materiały	13 488	8 300
Produkcja w toku	2 966	3 684
Wyroby gotowe	20 770	25 731
Towary	-	-
Zapasy ogółem	37 224	37 715

17.2. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Grupa ma utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów w kwocie 480 tys. zł, z czego kwota 178 tys. zł została utworzone w roku 2017. Wartość tych odpisów dotyczy segmentu „Opakowań kartonowych”.

17.3. Zapasy oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Zapasy nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

18.1. Specyfikacja należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	55 400	74 531
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	137	78
Pozostałe należności	1 938	2 770
-w tym zaliczki inwestycyjne	843	2 112
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-
Należności ogółem, z tego	57 338	77 301
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	57 338	77 301

18.2. Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Bieżące	43 503	54 080
Przeterminowane	12 034	20 529
- od 1 do 30 dni	10 445	9 876
- od 31 do 60 dni	866	2 053
- od 61 do 90 dni	77	1 262
- od 91 do 180 dni	434	4 071
- Powyżej 180 dni	212	3 267
Należności z tytułu dostaw i usług, brutto	55 537	74 609
Odpisy aktualizujące wartość należności	137	78
Należności z tytułu dostaw i usług, netto	55 400	74 531

18.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Stan na początek okresu	78	193
Zwiększenia (z tytułu)	61	27
- odpisy aktualizujące należności główne	61	27
- odpisy aktualizujące odniesione w koszty finansowe	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	2	142
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	2	28
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	-	114
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu, razem	137	78

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczą segmentu „Opakowań kartonowych” w kwocie 50 tys. zł oraz segmentu „Pozostałego” w kwocie 87 tys. zł.

18.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych netto

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Należności w walucie polskiej	42 333	48 433
Należności w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	13 204	26 176
- EURO	3 117	5 832
- w przeliczeniu na zł	13 000	25 802
- USD	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-

- CZK	70	1 204
- w przeliczeniu na zł	11	197
- GBP	41	34
- w przeliczeniu na zł	193	177
Razem	55 537	74 609

19. Aktywa finansowe**19.1. Specyfikacja aktywów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	30 843	6
- obligacje korporacyjne ,lokaty	30 841	
- pożyczki	2	6
Razem	30 843	6

- obligacje korporacyjne, lokaty:

Wyszczególnienie	Data zakupu	Data wykupu	Wartość	Rentowność
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	20-10-2017	23-01-2018	6 965	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	24-10-2017	05-02-2018	9 944	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	10-11-2017	12-02-2018	2 985	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	06-12-2017	08-03-2018	10 947	1,93%
Razem			30 841	

20. Środki pieniężne**20.1. Specyfikacja środków pieniężnych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	27 803	13 377
Inne środki pieniężne	-	-
Razem	27 803	13 377

20.2. Struktura walutowa środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w walucie polskiej	27 078	10 797
Środki pieniężne w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	725	2 580
- EUR	10	494
- w przeliczeniu na zł	41	2 186
- USD	-	63
- w przeliczeniu na zł	-	262
- CHF	28	2
- w przeliczeniu na zł	99	9
- CZK	1 465	160
- w przeliczeniu na zł	239	26
- RUB	29	29
w przeliczeniu na zł -	2	2
-GBP	73	18
-w przeliczeniu na zł	344	95
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	27 803	13 377

21. Pozostałe aktywa**21.1. Specyfikacja pozostałych aktywów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Ubezpieczenia majątkowe	18	28
Prenumeraty	10	8
Abonamenty	87	52
Licencje	67	-
Remont maszyny PH	-	115
Inne	25	32
Razem	207	235

22. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiły aktywa trwałe zakwalifikowane do grupy „przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5.

23. Kapitał własny**23.1. Specyfikacja kapitału własnego**

* pozostałe akcje spółki Posbau S.A. są w posiadaniu osób fizycznych.

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		
Kapitał (Fundusz) podstawowy	9 808	9 808
Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
Kapitał (Fundusz) zapasowy	215 787	195 618
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	2 348	2 348
Zysk (strata) z lat ubiegłych	4 564	4 564
Zysk (strata) netto	25 292	26 348
Udział niekontrolujący*	931	893
Razem kapitał własny	258 730	239 579

23.2. Struktura kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Liczba akcji tys. sztuk	9 808	9 808
Wartość nominalna akcji (PLN / akcję)	1	1
Kapitał podstawowy	9 808	9 808

23.3. Zmiany kapitału podstawowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał podstawowy na początek okresu	9 808	9 808
Zwiększenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
- emisja akcji	-	-
- podwyższenie kapitału podstawowego z tytułu zamiany obligacji na akcje	-	-
Zmniejszenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
Kapitał podstawowy na koniec okresu	9 808	9 808

Kapitał podstawowy został w pełni opłacony. Akcje te nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

23.4. Zysk zatrzymany, dywidendy i kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Stan na początek okresu	195 618	175 657
Podział zysków zatrzymanych	26 348	26 140
Wypłata dywidendy	-6 179	-6 179
Korekta	-	-
Stan na koniec okresu	215 787	195 618

24. Kredyty i pożyczki otrzymane**24.1. Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kredyty i pożyczki długoterminowe	7 094	9 589
- kredyty	7 032	9 589
- pożyczki	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	1 890	1 920
- kredyty	1 890	1 920
- pożyczki	-	-
Razem	8 922	11 509

24.2. Kredyty i pożyczki do spłaty po dniu bilansowym

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Do jednego roku	1 890	1 920
Powyżej 1 roku do 3 lat	2 868	3 680
Powyżej 3 lat do 5 lat	1 934	2 480
Powyżej 5 lat	2 230	3 429
Razem	8 922	11 509

24.3. Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
W walucie polskiej	4 595	5 452
W walucie obcej, w tym:	4 327	6 057
- EUR	-	-
- USD	-	-
- CHF	4 327	6 057
Razem	8 922	11 509

24.4. Najistotniejsze umowy kredytowe w Grupie na dzień 31 grudnia 2017 roku

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy budynku biurowego
- waluta (w tys.) CHF	2 220
Kwota do spłaty na 31-12-2017	
- waluta (w tys.)	313
- zł (w tys.)	1 118
Termin spłaty	31-12-2023

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017
Warunki umowy	LIBOR 1M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 2 220 tys. CHF na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37)hipoteka kaucyjna do kwoty 666 tys. CHF na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w, poręczenie
Bank PKO BP SA	Finansowanie nakładów netto związanych z rozbudową hali produkcyjnej
- waluta (w tys.) zł	4 000
Kwota do spłaty na 31-12-2017	
- waluta (w tys.) zł	696
Termin spłaty	20-07-2019
Warunki umowy	Wibor 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła łączna w kwocie 3 900 tys. zł na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37) hipoteka kaucyjna do kwoty 1 170 tys. zł na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w .
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy hali magazynowej i produkcyjnej oraz zakup regałów wysokiego składowania i dwóch wózków wysokiego składowania
- waluta (w tys.) CHF	1 627
Kwota do spłaty na 31-12-2017	
- waluta (w tys.)	899
- zł (w tys.)	3 210
Termin spłaty	28-09-2020
Warunki umowy	LIBOR 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 1 627 tys. CHF na nieruchomości , hipoteka kaucyjna do kwoty 528 tys. CHF na tej nieruchomości, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości, regałów wysokiego składowania oraz dwóch wózków widłowych wysokiego składowania do kwoty nie mniejszej niż 4 000 tys. zł, poręczenie
Bank PBS	kredyt hipoteczny, przeznaczony na potrzeby związane z bieżącą działalnością
- waluta (w tys.) PLN	2 000
Kwota do spłaty na 31-12-2017	1 298

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017
Termin spłaty	30-06-2024
Warunki umowy	WIBOR 3M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Hipoteka umowna do kwoty 3.300.000 zł na nieruchomościach zapisanych w KW PO1P/00048464/2 oraz PO1P/00290126/2
M BANK	Finansowanie nakładów na zakup budynku
- waluta (w tys.) PLN	3 600
Kwota do spłaty na 31-12-2016	2 600
Termin spłaty	15.10.2028
Warunki umowy	WIBOR 3M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Hipoteka na nieruchomości zapisanej w KW PO1P/00292193/6, zastaw rejestrowy na udziałach

25. Inne zobowiązania finansowe

W ramach innych zobowiązań finansowych Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu zawartych umów leasingowych, które dla potrzeb prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

25.1. Specyfikacja zobowiązania z tytułu leasingu

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Długoterminowe	130	166
Krótkoterminowe	213	150
Zobowiązania z tytułu leasingu, razem	343	316

25.2. Zobowiązania z tytułu leasingu o okresie zapadalności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Do 1 roku	213	150
Powyżej 1 roku do 5 lat	130	166
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	343	316

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

26.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16 964	14 367
-w tym zobowiązanie z tyt. zakupów inwestycyjnych	1 648	3 552
Pozostałe zobowiązania	5 094	4 964

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
- z tytułu wynagrodzeń	1 709	1 696
- z tytułu podatku dochodowego	294	668
- z tytułu pozostałych podatków i innych świadczeń	3 033	2 543
- pozostałe zobowiązania	58	57
- należna dywidenda	-	-
Zobowiązania ogółem, z tego	22 059	19 331
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	22 058	19 331

26.2. Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Bieżące	15 351	12 754
Przeterminowane	1 613	1 613
- od 1 do 30 dni	1 254	728
- od 31 do 60 dni	4	31
- od 61 do 90 dni	14	14
- od 91 do 180 dni	293	351
- powyżej 180 dni	48	489
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	16 964	14 367

26.3. Struktura walutowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	11 190	9 448
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	5 774	4 919
- EUR	1 375	1 093
- w przeliczeniu na zł	5 690	4 836
- CZK	8	186
- w przeliczeniu na zł	2	30
- USD	23	13
- w przeliczeniu na zł	82	53
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	16 964	14 367

27. Rezerwy**27.1. Specyfikacja rezerw**

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Rezerwa na odroczone podatki dochodowe	Razem
Stan rezerwy na 01.01.2016 roku	266	2 905	10 158	13 329
Rezerwy krótkoterminowe	-	2 905	-	2 905
Rezerwy długoterminowe	266	-	10 158	10 424
Stan rezerw na 01.01.2017 roku	274	2 862	11 810	15 128
- rezerwy krótkoterminowe	-	3 067	-	3 067
- rezerwy długoterminowe	274	-	11 787	12 061
Stan rezerwy na 31.12.2017 roku	230	2 813	13 230	16 273
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 813	-	2 813
- rezerwy długoterminowe	230	-	13 230	13 460

Na dzień 31.12.2017 na pozostałe rezerwy składają się przede wszystkim rezerwy na realizację umów pochodnych instrumentów finansowych podpisanych pomiędzy Jednostką dominującą a jej Członkami Zarządu.

28. Przychody przyszłych okresów - dotacje**28.1. Specyfikacja przychodów przyszłych okresów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Długoterminowe	1 937	2 299
Dotacje ZFRON	-	353
Dotacje UE	1 937	1 946
Krótkoterminowe	362	193
Dotacje ZFRON	353	132
Dotacje UE	9	61
Należności	-	-
Razem	2 299	2 492

Na przychody przyszłych okresów składają się przede wszystkim otrzymane dotacje na dofinansowanie zakupu środków trwałych ze środków unijnych.

Otrzymane dotacje rozliczane i ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w ramach pozostałych przychodów operacyjnych przez okres amortyzacji środków trwałych, których dotyczy poszczególne dotacja.

W poprzednich latach Jednostka dominująca otrzymała 5 848 tys. zł dotacji unijnej, która jeszcze jest rozliczana poprzez sprawozdanie z zysków i strat, z czego rozliczyła w wynik finansowy w sumie 3 903 tys. zł. Okres trwałości tych dotacji zakończył się w roku 2015.

29. Instrumenty finansowe**29.1. Kategorie instrumentów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe	115 984	90 684
Inwestycje utrzymywane do wymagalności		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	115 984	90 684
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Aktywa finansowe	30 843	6

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Należności z tytułu dostaw i usług	55 400	74 531
Pozostałe należności	1 938	2 770
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27 803	13 377
Zobowiązania finansowe	31 323	31 155
Koszt zamortyzowany		
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	31 323	31 155
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	7 094	9 589
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22 058	19 330
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	1 828	1 920
Pozostałe zobowiązania finansowe	343	316

29.2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zadłużenie	31 323	31 155
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*	58 644	13 377
Zadłużenie netto	-	17 778
Kapitał własny	258 730	239 579
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	-	7,42%

* W 2017 roku pozycja ta obejmuje ekwiwalent w postaci zakupionych obligacji w kwocie 30 841 tys. zł

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

29.3. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą kredyty bankowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa Emitenta jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR, LIBOR i EURIBOR. W związku z tym Grupa BSC narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy zamierzają korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Tym nie mniej mogą zdarzyć się problemy z pojedynczymi klientami. Jednak ich udział w sprzedaży jest na tyle nieistotny, że nie spowoduje to problemów płynnościowych Emitenta. Może mieć wpływ jedynie na wynik finansowy okresu.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu.

Ryzyko walutowe

Kurs walut wpływa na działalność Grupy w dwojaki sposób. Z jednej strony wysoki kurs złotego w stosunku do kursu euro pozwala na tańszy zakup kartonu w zagranicznych papierniach, z drugiej strony wpływa negatywnie na przychody Grupy. Sprzedaż opakowań na rynkach zagranicznych wynosi obecnie ok. 18% (głównie w walucie EUR), warto jednak zwrócić uwagę na to, iż część cen opakowań sprzedawanych na rynku polskim jest ustalana w euro oraz sprzedawana w EUR.

W walucie EUR Emitent operacyjnie praktycznie równoważy wpływy i wydatki. Natomiast zakupy inwestycyjne są w większości w walucie EUR. Dodatkowo Emitent zaciągnął kredyty hipoteczne w walucie CHF, w związku z czym w pozycji finansowej, jest narażony na ryzyko osłabienia złotówki względem franka szwajcarskiego.

Zarząd Emitenta wykorzystuje instrumenty rynku terminowego celem zabezpieczenia kursu walutowego.

Analiza wrażliwości.

Wpływ zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych na wynik Grupy przedstawia poniższa analiza wrażliwości:

- Ryzyko stopy procentowej

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
		+ 1 %	- 1 %
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	27 803	278	(278)
Pozostałe aktywa finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Aktywa finansowe o stałym oprocentowaniu	30 843	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		278	(278)
Podatek 19%		(53)	53
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		225	(225)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki	(8 922)	(89)	89

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(343)	(33)	33
Pozostałe zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Zobowiązania finansowe o stałym oprocentowaniu	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(123)	123
Podatek 19%		23	(23)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(100)	100
Razem	49 381	125	(125)

- Ryzyko walutowe

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPŁYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
			+5%	-5%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne	27 803	725	36	(36)
Należności z tytułu dostaw i usług	55 400	13 204	660	(660)
Pozostałe aktywa finansowe	30 843	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			696	(696)
Podatek 19%			(132)	132
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			564	(564)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(8 922)	(4 327)	(216)	216
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(343)	-	-	-

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPLYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(16 964)	(5 774)	(289)	289
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(505)	505
Podatek 19%			96	(96)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(409)	409
Razem	87 817	(3 828)	155	(155)

30. Płatności realizowane w formie akcji

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły w Grupie płatności w formie akcji w rozumieniu MSSF 2

31. Jednostki zależne

W 2006 roku Emitent nabył 100% udziałów spółki BSC Pharmacenter Sp. z o.o. (dawniej BSC Etykiety Sp. z o.o.) za cenę 559 tys. zł. Wartość nabytych aktywów netto spółki na dzień nabycia wyniosła 787 tys. zł. Powstała nadwyżka pomiędzy wartością godziwą aktywów netto, a kosztem nabycia w kwocie 231 tys. zł zgodnie z MSSF 3 została ujęta jako przychód okresu, w którym powstała.

W dniu 22 marca 2012 roku Zgromadzenie Wspólników zdecydowało o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 4 500 tys. zł, tj. z kwoty 500 tys. zł do kwoty 5 000 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało dokonane poprzez utworzenie 45 000 udziałów zwykłych o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Wszystkie nowopowstałe udziały zostały objęte przez jedynego Wspólnika, BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A., który wniósł na ich pokrycie wkład pieniężny w kwocie 4 950 tys. zł.

W maju 2015 roku Emitent nabył 2.749 akcji POSBAU S.A., stanowiących 55,07% kapitału zakładowego tej spółki i objął kontrolę nad Grupą POSBAU obejmującą jednostką dominującą POSBAU S.A. oraz jej jednostkę zależną POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. Do dnia 31.12.2017 Jednostka dominująca nabyła kolejne akcje, osiągając 93,29 % kapitału zakładowego POSBAU S.A.

32. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostka bezpośrednio dominująca Grupę jest BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostką zależną zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notcie. Szczegółowe informacje o transakcjach podlegających wyłączeniu oraz o pozostałych transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej

32.1. Transakcje powiązane w 2016 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2016 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2016 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2016 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	517	-	74
Colorpack	Towar	687	-	90	-
Leunisman	materiał / towar	127	285	12	-
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	63	-	29	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	54	680	-	-
Limmatdruck	materiały	-	3	-	-

32.2. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2016 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2016 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2016 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2016 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o	materiały/wyroby	5 684	24 768	511	6 497
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	125	4 531	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 660	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi najem pracowników	223	3 558	-	-
Posbau S.A.	pożyczka	652	-	652	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	6	42	-	2

32.3. Transakcje powiązane w 2017 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2017 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2017 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2017 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	290	-	34
Colorpack	Towar	1 036	2	26	-
Leunisman	materiał / towar	85	186	-	105
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	47	-	18	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	-	760	-	658

32.4. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2017 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2017 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2017 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2017 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o	materiały/wyroby	6 461	24 420	379	3 598
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	199	4 193	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 649	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi najem pracowników	-	6 190	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Środki trwałe	83			
Posbau S.A.	pożyczka	150	-	803	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	-	44	-	-

Transakcje z podmiotami powiązanymi zostały wykazane w kwotach brutto.

33. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	W tys. PLN	2017	2016
1	J. SCHWARK członek Zarządu	342	348
2	A. CZYSZ członek Zarządu	310	312
3	A. BARANOWSKI członek Zarządu	299	299
4	A. BOROWIŃSKI członek Rady Nadzorczej	264	267
5	M.Mehring członek Rady Nadzorczej	8	6
6	H.J.Katzer członek Rady Nadzorczej	-	8
7	S. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	8	10
8	H. Kehren członek Rady Nadzorczej	-	8
9	J.Wesołek członek Rady Nadzorczej	4	-
10	F. Ohle członek Rady Nadzorczej	8	-
11	H.CH. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	8	10
12	K.Kaczmarczyk członek Rady Nadzorczej	10	-
13	M. Dietel członek Rady Nadzorczej	-	20

14	Zarząd GK POSBAU (informacja pobrana z SF Spółki)	88	130
15	Rada Nadzorcza POSBAU S.A.	49	49

Jednocześnie każdy z członków Zarządu zrealizował Umowę Pochodnego instrumentu finansowego, której realizacja była powiązana z osiągniętym zyskiem netto Grupy:

Wyszczególnienie	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2017 roku, w tys. zł	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2016 roku, w tys. zł
J. SCHWARK członek Zarządu	526	612
A. CZYSZ członek Zarządu	526	612
A. BARANOWSKI członek Zarządu	526	612
Razem	1 578	1 837

34. Wynagrodzenia podmiotu badającego sprawozdania finansowe.

Koszty wynagrodzeń dla podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Od 01.01.2017 do 31.12.2017	Od 01.01.2016 do 31.12.2016
-obowiązkowe badanie/przeгляд sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego	77	92
-pozostałe usługi poświadczające i usługi doradcze	-	-
Razem	69	92

35. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Pracownicy fizyczni	329	346
Kadra inżynierska	40	32
Administracja	66	61
Zarząd i najwyższe kierownictwo	5	5
Razem	440	444

36. Połączenie jednostek gospodarczych

Na dzień 31.12.2017 roku BSC Drukarnia Opakowań S.A. utrzymała swój udział w kapitale zakładowym GK Posbau na poziomie 93,29%. Zwiększenie udziału w aktywach netto zgodnie z MSSF 10 rozliczono bezpośrednio w kapitale własnym.

37. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły takie zdarzenia.

38. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostały zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej dnia 22.03.2017r

Janusz Schwark

Prezes Zarządu

Arkadiusz Czysz

Wiceprezes Zarządu

Andrzej Baranowski

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 22.03.2018 roku

Niniejszy raport zawiera 53 strony.